

На основу члана 16. став 9. Уредбе о буџетском рачуноводству („Службени гласник РС“ бр. 125/03, 12/06, 27/20 и 3/25), Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 63/13, 103/13, 142/14, 68/15, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 138/22, 92/23 и 94/24) и подзаконских аката донетих на основу Уредбе и Закона, члана 48. Статута, Управни одбор Историјског архива Београда на ХХИХ седници одржаној дана 27.02.2026. године, донео је

П Р А В И Л Н И К О ОРГАНИЗАЦИЈИ БУЏЕТСКОГ РАЧУНОВОДСТВА И О РАЧУНОВОДСТВЕНИМ ПОЛИТИКАМА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Рачуноводствене политике представљају начела, правила и основе које се примењују при састављању и презентовању рачуноводствених извештаја.

Основ за успостављање и вођење система двојног књиговодства и јединственог система буџетског рачуноводства корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање је закон којим се уређује буџетски систем, уредба којом се уређује буџетско рачуноводство и уредба којом се уређује примена Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор.

Основ за утврђивање рачуноводствених политика су IPSAS на готовинској основи, који објављује Одбор за међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (International Public Sector Accounting Standards Board – IPSASB).

Овим Правилником се за Историјски архив Београда, у даљем тексту Архив, уређује и вођење буџетског рачуноводства, утврђивање одговорних лица, рачуноводствене политике, попис имовине и обавеза и усаглашавања потраживања и обавеза, састављање и достављање финансијских извештаја, интерна контрола, интерна ревизија и закључивање и чување пословних књига, рачуноводствених исправа и финансијских извештаја.

Основа за вођење буџетског рачуноводства и извештавање

Члан 2.

Буџетско рачуноводство се води по систему двојног књиговодства на прописаним субаналитичким (шестоцифреним) контима прописаним Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС“ бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 20/18, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 84/19, 151/20, 19/21, 66/21, 130/21, 144/22, 26/23, 83/23, 118/23, 105/24, 12/25 и 115/25).

Историјски архив Београда врши аналитичко рашчлањење у оквиру прописаних субаналитичких конта на субаналитичка конта (седмоцифрена и вишецифрена) ради обезбеђења помоћних евиденција (купаца, добављача, конта класе 300000, класе 400000 и других конта по потреби).

Основа за вођење рачуноводства у циљу праћења извршења буџета (финансијског плана) јесте готовинска основа и користи се за припрему и састављање извештаја о извршењу буџета.

Трансакције и остали догађаји евидентирају се у тренутку када се готовинска средства или готовински еквиваленти приме, односно исплате.

Изузетно, примљена средства од донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније у девизама, евидентирају се као приход у моменту конвертовања и уплате тих средстава у динарима на прописани уплатни рачун јавног прихода, односно у моменту евидентирања динарске противвредности плаћања извршеног у девизама из средстава донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније преко подрачуна извршења буџета Републике Србије, односно локалне власти, организација за обавезно социјално осигурање и корисника средстава Републичког фонда за здравствено осигурање.

Пословне промене у рачуноводству воде се на прописаним шестоцифреним субаналитичким контима садржаним у контном плану правилника којим се уређује стандардни класификациони оквир и контни план за буџетски систем.

Основни елементи рачуноводства су приходи, примања, расходи и издаци, дефинисани законом којим се уређује буџетски систем.

За потребе припреме и састављања Извештаја о новчаним токовима у складу са IPSAS на готовинској основи, приливи и одливи евидентирају се и презентују на готовинској основи, у периоду када је готовина примљена, односно исплаћена.

Историјски архив Београда врши аналитичко рашчлањење у оквиру прописаних субаналитичких конта на субсубаналитичка конта (седмоцифрена и вишецифрена) ради обезбеђења помоћних евиденција (купаца, добављача, конта класе 300000, класе 400000 и других конта по потреби).

Аналитичко рашчлањење прописаних субаналитичких конта на суб-субаналитичка конта врши руководилац групе за рачуноводствене послове.

Послове буџетског рачуноводства обавља Група за рачуноводствене послове чијим радом руководи Руководилац групе за рачуноводствене послове.

Буџетско рачуноводство организује се тако да се обезбеде подаци из којих се може вршити утврђивање прихода-примања и расхода-издатака, увид у стање и кретање имовине и обавеза, резултата пословања, састављање годишњих и тромесечно периодичних финансијских извештаја, израда анализа и информација о пословању и раду и других извештаја по потреби.

Извештавање на нето основи

Члан 3.

Укупни приливи и одливи готовине, као и приливи и одливи готовине за сваку активност, презентују се на бруто основи. Изузетак су готовински приливи и одливи који испуњавају следећа два услова:

– настају из трансакција које корисник контролише у име других страна и који се признају у Извештају о новчаним токовима, и

– односе се на трансакције чији је обрт брз, износи високи и рокови доспећа кратки.

Уколико се приливи и одливи готовине, који задовољавају претходне услове да буду презентовани на нето основи, у буџету исказују на бруто основи, у Извештају о новчаним токовима презентују се на бруто основи ради упоредивости ова два извештаја.

Како се вођење буџетског рачуноводства заснива на готовинској основи, иста је као основ за вођење буџетског књиговодства дефинисана као начело књиговодственог обухватања прихода и расхода у тренутку наплате, односно плаћања, у складу са Међународним рачуноводственим стандардом за јавни сектор у делу који се односи на готовинску основу.

Вођење буџетског рачуноводства – књиговодствених евиденција може се вршити и према обрачунској основи за потребе интерног извештавања, под условом да се финансијски извештаји израђују на готовинској основи ради консолидованог извештавања.

При изради финансијских тромесечно периодичних извештаја и завршног рачуна, књижења везана за свођење са обрачунске на готовинску основу морају бити спроведена у књиговодству.

Пословне књиге

Члан 4.

Пословне књиге буџетског рачуноводства се састоје од: дневника, главне књиге и помоћних књига и евиденција.

Помоћне књиге обухватају: књигу купаца, књигу добављача, књигу основних средстава, књигу залиха, књигу плата, књига благајне и друге помоћне књиге по потреби.

Помоћне евиденције обухватају: евиденцију извршених исплата, евиденцију остварених прилива, евиденцију пласмана, евиденцију дуга и остале помоћне евиденције (евиденције донација и друге помоћне евиденције).

Све помоћне евиденције могу се водити софтверски, у електронском облику.

Члан 5.

Пословне књиге воде се у електронском облику.

Обавезно је коришћење софтвера који обезбеђује очување података о свим прокњиженим трансакцијама и пословним догађајима и омогућава функционисање система интерних рачуноводствених контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних догађаја.

Члан 6.

Вођење пословних књига мора бити уредно, ажурно и да обезбеди увид у хронолошко књижење трансакција и других догађаја.

Члан 7.

Пословне књиге имају карактер јавних исправа.

Пословне књиге воде се за период од једне буџетске године, изузев појединих помоћних књига, које се могу водити за период дужи од једне године.

Рачуноводствене исправе и рокови књижења

Члан 8.

Под рачуноводственом исправом сматра се писани доказ о насталој трансакцији и пословном догађају која садржи све податке на основу којих се врши књижење у пословним књигама.

У пословне књиге могу се уносити трансакције и пословни догађаји само на основу валидних рачуноводствених исправа(докумената) из којих се може сазнати основ настале промене.

Рачуноводственом исправом сматра се исправа која се саставља и издаје у рачуноводству Архива, на основу које се врши књижење у пословним књигама, као што су одлуке-решења о књижењу мањкова и вишкова по попису, исправе о усаглашавању потраживања и обавеза, обрачуни, прегледи, спецификације, сторна, прекњижавања и др.

Члан 9.

Валидном рачуноводственом исправом сматра се и исправа добијена и телекомуникационим путем, у електронском, магнетном или другом облику у ком случају је пошиљалац одговоран да подаци на улазу у телекомуникациони пренос буду засновани на рачуноводственим исправама, као и чување оригиналне исправе.

Члан 10.

Рачуноводствена исправа саставља се на месту и у време настанка пословног догађаја у два примерка од којих један примерак задржава лице које је исправу саставило, а један примерак се доставља књиговодству на књижење.

Члан 11.

Рачуноводствена исправа пре књижења у пословним књигама мора бити потписана од стране лица одговорног за настали пословни догађај, лица које је исправу саставило и лица које је исправу контролисало, која својим потписима на исправи гарантују да је исправа истинита и да верно приказује пословну промену.

Члан 12.

Рачуноводствена исправа доставља се на књижење у пословне књиге наредног дана, а најкасније у року од два дана од дана настанка пословне промене и другог догађаја путем доставне књиге или на други начин који обезбеђује информацију о времену достављања рачуноводствене исправе.

Члан 13.

Примљене рачуноводствене исправе из члана 12. овог Правилника књиже се у пословне књиге истог дана, а најкасније наредног дана од дана добијања рачуноводствене исправе.

Утврђивање одговорних лица

Члан 14.

Директор Историјскиг архива Београда, одговоран је за управљање средствима, за преузимање обавеза, њихову верификацију, издавање налога за плаћање које треба извршити из средстава Архива

и издавање налога за уплату средстава која припадају буџету, као и за закониту, наменску, економичну и ефикасну употребу буџетских апропријација.

Директор Историјског архива Београда може да пренесе поједина овлашћења из става 1. овог члана и на друга лица из Архива.

Члан 15.

Руководилац службе рачуноводства одговоран је за вођење пословних књига, припрему, подношење и објављивање финансијских извештаја.

Руководилац службе рачуноводства одговоран је за исправност и састављање исправа о пословној промени и другим пословним догађајима који се односе на коришћење буџетских апропријација и пословној промени и другим пословним догађајима у вези са коришћењем средстава и друге имовине.

За наведене послове из става 1 и 2 овог члана Финансијском руководиоцу службе рачуноводства одговорни су запослени који су именовани за вршење ових послова у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова у Историјском архиву Београда.

Члан 16.

За насталу трансакцију и пословни догађај одговоран је запослени који у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова у Архиву или на други начин непосредно учествује у настанку пословне промене или другог догађаја.

Члан 17.

За састављање рачуноводствене исправе одговоран је запослени који у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова у Архиву или на други начин непосредно учествује у састављању рачуноводствене исправе и дужан је да својим потписом на рачуноводственој исправи гарантује да је истинита и да верно приказује пословну промену.

Члан 18.

За контролу законитости и исправности рачуноводствене исправе за насталу трансакцију и пословни догађај одговоран је финансијски руководилац, који врши контролу рачуноводствених исправа и дужан је да својим потписом на улазној рачуноводственој исправи гарантује да је истинита и да верно приказује пословну промену.

Члан 19.

Утврђивање функције одговорности запослених лица из чл. 16. до 18 овог Правилника не смеју се поклапати.

Рачуноводствене политике

Члан 20.

Залихе материјала, резервних делова, алата и ситног инвентара и робе процењују се по набавној вредности коју чине нето фактурна вредност и зависни трошкови набавке.

Обрачун излаза залиха врши се применом методе пондерисане просечне цене.

Члан 21.

Исправка вредности-амортизација нематеријалних улагања и основних средстава врши се по стопама амортизације утврђеним Правилником о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације(„Службени лист СРЈ“ бр. 17/97 и 24/2000) применом пропорционалне методе.

Књижење обрачунате исправке вредности – амортизације нематеријалних улагања и основних средстава врши се на терет извора средстава (капитала) осим у случају када је прописом о доношењу буџета за текућу годину обрачун исправке вредности-амортизације на другачији начин регулисан.

Члан 22.

Евидентирање непокретности, опреме и осталих основних средстава у државној својини врши се према набавној вредности умањеној за исправку вредности по основу амортизације.

Попис имовине и обавеза и усаглашавање потраживаа и обавеза

Попис имовине и обавеза

Члан 23.

Редован попис имовине и обавеза врши се на крају пословне године за коју се саставља годишњи финансијски извештај-Завршни рачун.

Изузетно, у току године може се вршити ванредни попис.

Пописом се утврђује стање имовине, потраживања, обавеза и извора средстава.

Пре пописа имовине и обавеза и пре припреме годишњег финансијског извештаја – завршног рачуна врши се усклађивање евиденција и стања главне књиге са дневником, као и помоћних књига и евиденција са главном књигом.

Члан 24.

Ради усклађивања стања имовине и обавеза у књиговодственој евиденцији са стварним стањем које се утврђује пописом на крају буџетске године врши се попис са стањем на дан 31. децембра текуће године.

Изузетно од става 1. овог члана попис архивске грађе врши се у складу са посебним прописима који регулишу ту област.

Члан 25.

Начин и рокови вршења пописа и усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем, обављају се у складу са Уредбом о евиденцији и попису непокретности и других средстава у државној својини („ Службени гласник РС“ број 27/96) и прописа које доноси министар финансија и Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивању књиговодственог стања са стварним стањем („ Службени гласник РС“ број 106/06) .

Усаглашавање потраживања и обавеза

Члан 26.

Усаглашавање стања финансијских пласмана, потраживања и обавеза врши се на дан састављања годишњег финансијског извештаја-завршног рачуна(31. децембра).

Члан 27.

Попис ненаплаћених потраживања поверилац је дужан да достави свом дужнику најкасније 25. дана од дана састављања годишњег финансијског извештаја – завршног рачуна на обрасцу ИОС – извод отворених ставки у два примерка.

Члан 28.

По пријему пописа неизмирених обавеза на обрасцу ИОС – Извод отворених ставки дужник је обавезан да провери своју обавезу и о томе обавести повериоца на овереном примерку обрасца ИОС – Извод отворених ставки у року од пет дана од дана пријема обрасца ИОС – Извод отворених ставки.

Квалитативне карактеристике информација, њихова материјална значајност и исправљање грешака

Члан 29.

Финансијски извештаји приказују информације које су разумљиве, релевантне за потребе одлучивања и одговорности корисника, упоредиве, благовремене, проверљиве и верно представљају приливе готовине, одливе готовине и готовинска салда ентитета и остале обелодањене информације на начин да су потпуне, неутралне и без материјалних грешака.

Материјалну значајност поседује информација уколико њено изостављање или нетачно приказивање може утицати на одлуке или процене корисника финансијских извештаја. Информација је материјално значајна ако би њено изостављање, односно погрешно приказивање могло утицати на ослобађање од одговорности.

Материјална значајност зависи од природе или величине ставке као и од њеног утицаја на будуће финансијске и нефинансијске информације.

Када се у текућој години уочи грешка из претходног периода, врши се исправка грешке, а финансијски извештаји, укључујући упоредне информације за претходне периоде, приказују се као да је грешка коригована у периоду у коме је настала.

Грешке из претходних периода су изостављања информација из финансијских извештаја или погрешна приказивања информација за један или више претходних периода које се јављају услед некоришћења или злоупотребе поузданих информација које су биле доступне када је одобрено објављивање финансијских извештаја за те периоде и за које би се могло оправдано очекивати да су добијене и узете у разматрање у припреми или презентацији тих финансијских извештаја.

Грешке могу настати као резултат математичких грешака, грешака у примени рачуноводствених политика, погрешног тумачења чињеница, проневером или превидима.

Материјално безначајне грешке се не исправљају, него се пословни догађаји из претходног периода који нису евидентирани у периоду у којем су настали, који су евидентирани у погрешном износу или су погрешно класификовани, приказују у текућем извештајном периоду.

Материјално значајна грешка је она чије би изостављање или нетачно приказивање утицало на одлуке или процене корисника финансијских извештаја. Грешка је материјално значајна ако је износ грешке једнак или већи од 3% поједине врсте прилива или одлива готовине на синтетичком нивоу економске класификације.

Извештајни период, извештајни датум и датум одобравања

Члан 30.

Финансијски извештаји опште намене подnose се најмање једном годишње.

Извештајни период обухвата период од 1. јануара до 31. децембра, док је извештајни датум последњи дан извештајног периода на који се односе финансијски извештаји, односно 31. децембар.

У ванредним условима може се променити извештајни датум односно извештаји се могу поднети за период дужи или краћи од године дана.

Датум одобравања је датум на који су финансијски извештаји одобрени за објављивање од стране лица или тела, који имају овлашћење за финализацију извештаја ради објављивања (*навести функцију лица које има наведена овлашћења*).

Страна валута

Члан 31.

Страна валута је валута различита од валуте презентације извештаја (динара).

Закључни курс је курс размене валута на датум извештавања.

Курсна разлика је разлика која проистиче из превођења датог броја јединица једне валуте у другу валуту по различитим девизним курсевима.

Девизни курс је коефицијент размене двеју валута.

Приливи и одливи готовине настали из трансакција у иностраној валути, евидентирају се у динарима, примењујући, на износ у иностраној валути, курс размене између динара и стране валуте на датум прилива и одлива.

Готовинска салда у иностраној валути приказују се по закључном курсу који представља средњи курс Народне банке Србије на дан 31. децембар, односно на датум извештавања када се финансијски извештај подноси за период дужи или краћи од године дана.

Консолидација

Члан 32.

Консолидовани финансијски извештаји су финансијски извештаји у којима су готовински приливи, одливи и салда готовине матичног ентитета и ентитета које он контролише, приказани као извештаји појединачног ентитета.

Приликом састављања завршног рачуна сабирају се истоврсне позиције по принципу „ред по ред” уз елиминацију међусобних трансакција између директних и индиректних буџетских корисника. Елиминишу се приходи исказани на одговарајућим субаналитичким контима категорије 780000 –

Трансфери између корисника на истом нивоу са одговарајућим субаналитичким контима, категорије 790000 – Приходи из буџета и категорије 490000 – Административни трансфери из буџета, од директних буџетских корисника индиректним корисницима или између корисника на истом нивоу.

Доследност презентације

Члан 33.

Начин презентације и класификације ставки у финансијским извештајима задржава се од једног до другог извештајног периода, осим ако се утврди да би другачија презентација или класификација била прикладнија због значајне промене природе пословања или прегледа презентације финансијских извештаја или се промена презентације захтева изменама и допунама IPSAS на готовинској основи.

Када се презентација или класификација ставки промени у текућем, у односу на претходни извештајни период, врши се рекласификација износа из претходне године, увек када је то изводљиво.

II. ПРИЗНАВАЊЕ БИЛАНСНИХ ПОЗИЦИЈА

За признавање, процењивање и презентацију позиција финансијских извештаја користи се готовинска основа рачуноводства у складу са Међународним рачуноводственим стандардом за јавни сектор (International Public Sector Accounting Standards – IPSAS) на готовинској основи, прописима о буџетском рачуноводству, правилником којим се уређују рачуноводствене политике корисника буџетских средстава и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање и рачуноводственим политикама Корисника.

1. Текући приходи и примања

Текући приходи – Класа 7

Члан 34.

Текући приходи буџета јединице локалне самоуправе обезбеђују се из изворних јавних прихода, уступљених јавних прихода и трансферних средстава.

Изворни приходи су приходи чију стопу, начин и мерила за утврђивање висине износа, утврђује јединица локалне самоуправе, при чему се законом може ограничити висина пореске стопе, односно утврдити највиши и најнижи износ накнаде, односно таксе.

Уступљени приходи су они приходи чија се основица, стопа, начин и мерила за утврђивање висине износа утврђују законом, а приход остварен на територији јединице локалне самоуправе се уступа у целини или делимично тој јединици локалне самоуправе.

Трансферна средства обухватају немаменске трансфере од Републике и наменске трансфере који се користе за финансирање одређених функција и издатака.

У текуће приходе спадају следеће категорије:

- 1) Порези** – порези на доходак, добит и капиталне добитке, порез на имовину, порез на добра и услуге и други порези;
- 2) Социјални доприноси** – доприноси за социјално осигурање и остали социјални доприноси;
- 3) Донације, помоћи и трансфери** – донације од иностраних држава, донације и помоћи од међународних организација и трансфери од других нивоа власти;
- 4) Други приходи** – приходи од имовине, приходи од продаје добара и услуга, новчане казне и одузета имовинска корист, добровољни трансфери од физичких и правних лица, мешовити и неодређени приходи;
- 5) Меморандумске ставке за рефундацију расхода;**
- 6) Трансфери између буџетских корисника на истом нивоу.**

Текући приходи се, сходно готовинској основи, евидентирају у моменту наплате тј. прилива средстава на рачун буџета Града/рачун буџета општине /рачун корисника.

Обрачунати ненаплаћени текући приходи евидентирају се у оквиру пасивних временских разграничења.

Повраћај неутрошених буџетских средстава од стране буџетских корисника евидентира се у главној књизи трезора као сторно расхода и у корист потраживања од буџетских корисника (*овај део*

уносе ЈЛС) а код буџетског корисника као сторно прихода и у корист обавезе према буџету Града (*овај део уносе индиректни корисници*).

Члан 35.

Донација је наменски бесповратни приход који се остварује на основу писаног уговора између даваоца и примаоца донације. Обухвата бесповратно примљена средства од иностраних држава и међународних организација. Донације од иностраних држава се евидентирају на извору финасирања 05 док се донације од међународних организација евидентирају на извору финансирања 06. Донације могу бити капиталне и текуће.

Донације обухватају и поклоне у природи, а евидентирају се у пословним књигама као повећање нефинансијске имовине и извора капитала. Остатак неутрошених средстава на име примљених донација преноси се у наредну годину за исту намену на извор финансирања 15 – Неутрошена средства донација, помоћи и трансфера из ранијих година.

Трансферна средства су средства која се из буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти преносе буџету на другом нивоу власти, буџету на истом нивоу власти и организацијама за обавезно социјално осигурање, као и између организација за обавезно социјално осигурање за доприносе за осигурање.

Приход по основу трансфера од другог нивоа власти евидентира се на извору финансирања 07 – Трансфери од других нивоа власти.

Члан 36.

Други приходи махом обухватају изворне приходе јединице локалне самоуправе, чију стопу, начин и мерила за утврђивање висине утврђује скупштина ЈЛС, у складу са законом којим се уређује финансирање јединице локалне самоуправе. Одлуке ЈЛС о локалним таксама и накнадама доносе се након одржавања јавне расправе.

Одлука скупштине јединице локалне самоуправе може се мењати највише једанпут годишње и то у поступку утврђивања буџета Града за наредну годину.

Изузетно, одлука се може мењати и у случају доношења, односно измене закона или другог прописа којим се уређују изворни приходи јединице локалне самоуправе.

У друге приходе спадају и приходи индиректних корисника буџета локалне самоуправе који се остварују додатним активностима.

Члан 37.

Меморандумске ставке за рефундирање расхода обухватају приходе по основу меморандумских ставки за рефундацију расхода и меморандумских ставки за рефундацију расхода из претходне године и меморандумске ставке за рефундацију расхода из претходне године за финансирање пројеката из ЕУ.

На контима меморандумских ставки евидентирају се приходи по основу учешћа у финансирању или суфинансирању других корисника на начин да се рефундирају претходно настали трошкови корисника који су исплаћени са њихових рачуна (боловање преко 30 дана и други).

Текућа примања – Класа 8 и 9

Члан 38.

Примања од продаје нефинансијске имовине обухватају примања од продаје основних средстава (непокретности, покретне имовине и осталих основних средстава), примања од продаје залиха (робних резерви, залиха производње и робе за даљу продају), примања од продаје драгоцености, примања од продаје природне имовине (земљишта, подземних блага, шума и вода).

Примања од продаје нефинансијске имовине, сходно готовинској основи, евидентирају се у моменту наплате тј. прилива средстава на рачун буџета Града/рачун буџета општине/рачун корисника. Примања од продаје нефинансијске имовине евидентирају се на извору финансирања 09.

Примања од продаје нефинансијске имовине представљају приход имаоца права јавне својине, сагласно закону којим се уређује јавна својина, односно ЈЛС, АП и РС. У том случају, прилив средстава по основу продаје се књижи у оквиру класе 8 код имаоца права јавне својине, кад се код корисника врши искњижење отуђене нефинансијске имовине задужењем одговарајућег конта у класи 3 и одговарајућег конта исправке вредности те имовине, и одобрењем одговарајућег конта у класи 0.

Истовремено се за продају имовине ствара потраживање од купаца које се затвара наплатом, односно приливом средстава на класу 8 код имаоца права јавне својине.

Члан 39.

Примања од задуживања обухватају примања по основу примања од задуживања на домаћем и на иностраном тржишту.

Примања од продаје финансијске имовине обухватају примања по основу продаје домаће и стране финансијске имовине и то: хартија од вредности и осталог капитала, отплате кредита датим осталим нивоима власти и страним владама, домаћим јавним финансијским и нефинансијским институцијама, страним нефинансијским институцијама и међународним организацијама, домаћим и страним пословним банкама, физичким лицима и домаћинствима у земљи, удружењима грађана у земљи и страним невладиним организацијама,

Примања од задуживања и продаје финансијске имовине представљају прилив новчаних средстава који се евидентира одобрењем одговарајућег субаналитичког конта у класи 9 – Примања од задуживања и продаје финансијске имовине уз задужење субаналитичког конта 999999 – Контра књижење – Примања од задуживања и продаје финансијске имовине. Истовремено се спроводе одговарајућа књижења у оквиру класе 2 – Обавезе и класе 1 – Финансијска имовина (текући рачун и активна временска разграничења).

Примања од задуживања и продаје финансијске имовине не утичу на текући пословни резултат.

2. Текући расходи и издаци

Расходи и издаци буџета Града/општине представљају консолидоване расходе и издатке директних и индиректних корисника буџета Града.

Текући расходи – Класа 4

Члан 40.

Текући расходи обухватају расходе који се јављају код буџетских корисника у вршењу функције за коју су основани.

Текући расходи обухватају: расходе за запослене, коришћење услуга и роба, амортизацију и употребу средстава за рад, расходе камата и пратећих трошкова задуживања, субвенције, донације, дотације и трансфере, социјално осигурање и социјалну заштиту, остале расходе.

Текући расходи и издаци се евидентирају у моменту када је плаћање извршено.

Расходи који су настали, а нису плаћени, евидентирају се задужењем обрачунатих неплаћених расхода/издатака преко активних временских разграничења уз истовремено одобрење одговарајућег конта обавеза.

Унапред плаћени аванси приликом исплате истовремено се евидентирају и на категорији расхода, односно издатака.

Расходи који су унапред плаћени, сходно готовинској основи, евидентирају се у категорији расхода према одређеној намени.

Члан 41.

Расходи за запослене обухватају: расходе за плате, додатке и накнаде запослених (зараве), социјалне доприносе на терет послодавца, накнаде у натура, социјална давања запосленима, накнаде трошкова за запослене, награде запосленима и остале посебне расходе.

Члан 42.

Коришћење услуга и роба обухвата: сталне трошкове, трошкове путовања, услуге по уговору, специјализоване услуге, текуће поправке и одржавање и материјал.

Члан 43.

Обрачуната исправка вредности нефинансијске имовине –амортизација исказује на терет капитала, односно не исказују расход амортизације и употребе средстава за рад, сагласно закону којим се уређује буџет Републике Србије.

Износ обрачунате амортизације која је једнака учешћу сопствених прихода у укупним приходима установе, књижи се на терет одговарајућих конта групе 430000 – Амортизација и употреба средстава

за рад, с тим да овакво евидентирање не може да узрокује исказивање дефицита у пословним књигама здравствене установе. (само ООСО)

Уколико се оствари дефицит пре исказивања амортизације на контима 430000, онда се не врши књижење амортизације на терет расхода. Уколико се оствари дефицит после исказивања амортизације на терет расхода, онда се исказује само до износа којим се неће исказати дефицит. (само ООСО)

Члан 44.

Расходи камата обухватају камате из дужничко-поверилачких односа (домаће и стране) као и пратеће трошкове задуживања.

Члан 45.

Субвенције обухватају текући и капитални пренос средстава примаоцима ради подстицања производње и пружање услуга. Субвенције се преносе јавним нефинансијским предузећима и организацијама, приватним финансијским институцијама, јавним финансијским институцијама и приватним предузећима.

Члан 46.

Донације обухватају текуће и капиталне донације страним владама и међународним организацијама.

Дотације обухватају текуће и капиталне дотације међународниом организацијама и организацијама за обавезно социјално осигурање.

Трансфери осталим нивоима власти обухватају текуће и капиталне трансфере осталим нивоима власти.

Остале донације, дотације и трансфери обухватају текуће и капиталне донације, дотације и трансфере.

Члан 47 (само ООСО)

Социјално осигурање и социјална заштита обухватају права из социјалног осигурања која се исплаћују непосредно домаћинствима и пружаоцима услуга као и трансфере другим организацијама за обавезно социјано осигурање за доприносе за осигурање. (само ООСО).

Социјално осигурање и социјална заштита обухватају и накнаде за социјалну заштиту из буџета по разним основама које се, по захтевима директног и индиректног буџетског корисника, исплаћују из буџета за социјалну заштиту, образовање, културу, науку, спорт, становање и живот (накнада за рад хранитеља, награде професионалним спортистима, ученичке и студентске награде и друго).

Члан 48.

Остали расходи обухватају: дотације невладиним организацијама, порезе, обавезне таксе и казне, пенале и камате, новчане казне и пенале по решењима судова, накнаде штете за повреде или штету насталу услед елементарних непогода или других природних узрока, накнаде штете за повреде или штету нанету од стране државних органа. Обавезе за остале расходе евидентирају се одобравањем субаналитичког конта у групи 245000 – Обавезе за остале расходе.

Члан 49.

Административни трансфери представљају пренос средстава од стране директних корисника индиректним корисницима, у складу са актом о буџету. Код директног корисника, евидентирају се задужењем одговарајуће врсте административног трансфера у оквиру категорије 490000 – Административни трансфери из буџета, од директних буџетских корисника индиректним буџетским корисницима или између буџетских корисника на истом нивоу и средства резерве, а одобрењем текућег рачуна. Код индиректног корисника, евидентирање се врши задужењем текућег рачуна и одобрењем одговарајућег конта у класи 7 зависно од нивоа власти који је трансферисао средства (група 733000 за трансфере од других нивоа власти, 791000 за приходе из буџета и 781000 за трансфере између буџетских корисника на истом нивоу).

У поступку консолидације, административни трансфери се срањују са трансферима између буџетских корисника на истом нивоу (категирија 780000) и приходима из буџета (категирија 790000), а затим се међусобно затварају. У консолидованим извештајима се приказују стварни расходи код индиректних корисника у оквиру класе 4 – Текући расходи и класе 5 – Издаци за нефинансијску имовину и класа 7 – Текући приходи код директних корисника.

Издаци за нефинансијску имовину – Класа 5

Члан 50.

Издаци за нефинансијску имовину обухватају издатке за: основна средства (зграде и грађевинске објекте, машине и опрему, остале некретнине и опрему, култивисану имовину и нематеријална имовина), залихе (робне резерве, залихе производње и залихе робе за даљу продају), драгоцености и природну имовину (земљиште, рудна богатства, шуме и воде).

Евидентирање издатака за нефинансијску имовину врши се у моменту исплате, уз истовремено повећање вредности нефинансијске имовине у класи 0 – Нефинансијска имовина и у класи 3 – Капитал.

Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине – Класа 6

Члан 51.

Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине обухватају издатке за отплату главнице (домаћим и страним кредиторима, за финансијски лизинг и др.) и набавку финансијске имовине (домаће и стране).

Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине представљају одлив новчаних средстава који се евидентира задуживањем одговарајућег субаналитичког конта у класи 6 – Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине а у корист субаналитичког конта 699999 – Контра књижење – Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине. Истовремено се спроводе одговарајућа књижења у оквиру класе 2 – Обавезе и класе 1 – Финансијска имовина (текући рачун и активна временска разграничења). Паралелно се спроводи књижење у оквиру класе 3 – Капитал задужењем одговарајућег субаналитичког конта у оквиру аналитичког конта 311610 – Утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине у току једне године уз одобрење субаналитичког конта 311311 – Исправка вредности сопствених извора нефинансијске имовине, у сталним средствима, за набавке из кредита.

Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине не утичу на текући пословни резултат.

3. Нефинансијска имовина – Класа 0

Члан 52.

Нефинансијска имовина представља имовину у материјалном облику. Може бити у сталним средствима или у залихама.

Нефинансијска имовина се разврстава у стална средства или залихе у зависности од тога да ли ће се средство користити више година, односно да ли је правилником којим се уређује номенклатура нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације предвиђена његова амортизација током периода коришћења.

Члан 53.

Нефинансијска имовина у сталним средствима обухвата некретнине и опрему, култивисану имовину, драгоцености, природну имовину, нефинансијску имовину у припреми и авансе и нематеријалну имовину.

Некретнине и опрема обухватају: зграде и грађевинске објекте, опрему и остале некретнине и опрему.

Култивисана имовина обухвата основно стадо и вишегодишње засаде.

Драгоцености обухватају драгоцености (злато, сребро, накит од племенитих метала, античке и друге предмете).

Природна имовина обухвата земљиште, подземна блага, шуме и воде.

Нефинансијска имовина у припреми и аванси обухватају издатке за стална средства од почетка улагања до почетка коришћења.

Нематеријална имовина обухвата компјутерске софтвере, књижевна и уметничка дела, патенте и другу нематеријалну имовину.

Нефинансијска имовина у сталним средствима евидентира се по набавној вредности умањеној за исправку вредности по основу амортизације. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за зависне трошкове настале до момента стављања у употребу. Издаци за пројектну и другу документацију, за добијање потребних дозвола, уређивање пратећих површина и други издаци који прате изградњу објекта увећавају вредност објекта и укључују се у његову набавну вредност. Набавну вредност опреме, поред фактурне вредности чине и издаци за превоз, монтажу, проверу техничке исправности опреме, прибављање дозвола за стављање у употребу и друго.

Нефинансијска имовина у сталним средствима која је стечена без накнаде књиговодствено се евидентира по садашњој вредности у моменту преузимања по којој је основно средство вођено код претходног власника, увећана за издатке преноса, превоза и других зависних трошкова ако их је било.

Нефинансијском имовином у сталним средствима сматрају се она средства чији је очекивани корисни век употребе дужи од једне године.

Стамбене зграде за општу употребу и станови евидентирају се као остале стамбене зграде у оквиру субаналитичког конта 011115 – Остале стамбене зграде.

Примања настала приликом продаје основних средстава евидентирају се задужењем текућег рачуна уз одобрење примања од продаје нефинансијске имовине у класи 8 – Примања од продаје нефинансијске имовине.

Члан 54.

Амортизација основних средстава је процес смањења вредности (трошења) дуготрајне имовине током времена, услед употребе, старења и технолошког напретка.

Нефинансијска имовина амортизује се годишњим стопама амортизације прописаним Правилником о номенклатури нематеријалних улагања и основних средстава са стопама амортизације.

Нематеријална улагања и основна средства распоређују се у амортизационе групе и делове амортизационих група прописане у Номенклатури. Основна средства која по називу или ближем опису назива нису наведена у Номенклатури, распоређују се у амортизационе групе, односно делове амортизационих група у које су распоређена њима најсличнија основна средства. Сличност основних средстава одређује се према намени којој служе, а у оквиру исте намене – према врсти материјала употребљеног за њихову изградњу, односно израду. Ако је за изградњу, односно израду основног средства употребљен различит материјал, за одређивање сличности узима се материјал који је претежно употребљен, а претежност се израчунава према вредности тог материјала у односу на друге материјале употребљене за изградњу, односно израду основног средства.

Амортизација сталне нефинансијске имовине – некретнине и опрема (основна средства) обрачунава се за свако средство појединачно по законом прописаним стопама које су одређене тако да се набавна вредност основних средстава амортизује применом пропорционалне (линеарне) методе у току предвиђеног века употребе основног средства.

Обрачун амортизације основних средстава се врши од првог дана у наредном месецу у односу на месец када је средство пуштено у употребу, а приликом отуђивања/расходовања амортизација се врши до краја месеца у коме је основно средство отуђено/расходовано.

Амортизација се обрачунава док се у целини не надокнади вредност која чини основицу за обрачунавање амортизације, односно док не достигне нулту књиговодствену вредност или док се не расходује или отуђи.

Књижење обрачунатог отписа (амортизације) нематеријалних улагања и основних средстава врши се на терет извора средстава (капитала) задужењем одговарајућег субаналитичког конта у групи 310000 – Капитал и одобрењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности у класи 0 – Нефинансијска имовина, осим у случају када је законом о буџету Републике Србије за текућу годину предвиђен другачији начин књижења.

Једном отписано основно средство, без обзира на то што се и даље користи, не може бити предмет поновног процењивања вредности и не подлеже отписивању док га користи исто правно лице.

Основна средства која не подлежу амортизацији су:

- земљишта и шуме;
- природна богатства која се не троше;
- споменици културе и историјски споменици;
- дела ликовне, вајарске и друге уметности;

- нематеријална улагања у припреми;
- аванси за нематеријална улагања;
- основна средства у припреми и
- аванси за основна средства.

Члан 55.

Расход нефинансијске имовине у сталним средствима представља губитак који је настао као последица смањења употребне или тржишне вредности основног средства услед коришћења, изложености природним утицајима или технолошке застарелости што за последицу има одступање његове стварне вредности у односу на књиговодствену вредност (због квара, оштећења, застарелости и других фактора).

Расходовано средства које је неупотребљиво продаје се као секундарна сировина. Расходовано средство које се не може продати као секундарна сировина се уништава.

Губитак настао приликом отуђивања и расходовања основних средстава представља смањење вредности нефинансијске имовине у сталним средствима и капитала.

Расходовање електричне и електронске опреме врши се у складу са законом којим се уређује управљање отпадом.

За нефинансијску имовину која се расходује или отуђује, а која у време расходовања или отуђења има садашњу вредност, пре искњижења из књиговодствене евиденције врши се обрачун амортизације, након чега се искњижава задужењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности за износ отписане вредности и одговарајућег субаналитичког конта у класи 3 – Капитал за износ неотписане (садашње) вредности, а одобрењем одговарајућег конта нефинансијске имовине у класи 0 – Нефинансијска имовина за износ набавне вредности.

Нефинансијска имовина која се расходује или отуђује, а која у време расходовања или отуђења нема садашњу вредност, тако да су набавна и отписана вредност једнаке, искњижава се задужењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности за износ отписане вредности и одобрењем одговарајућег конта нефинансијске имовине у класи 0 – Нефинансијска имовина за износ набавне вредности.

Расходовање и отуђење нефинансијске имовине у сталним средствима спроводи се по одлуци градског/општинског већа/надлежног органа корисника, а на предлог пописне комисије.

Члан 56.

Нефинансијска имовина у залихама обухвата робне резерве, залихе производње, робу за даљу продају и залихе ситног инвентара и потрошног материјала.

Залихе нефинансијске имовине у залихама процењују се по набавној вредности. Набавну вредност чине нето фактурна вредност и зависни трошкови набавке. Под зависним трошковима набавке подразумевају се сви директни трошкови у поступку набавке до и након ускладиштења (трошкови транспорта, царине, осигурања и друго).

У оквиру конта залиха производње евидентирају се залихе материјала, недовршене производње и готових производа. У финансијском књиговодству, на овим контима се исказује почетно стање које се коригује на крају године, повећањем или смањењем, по цени коштања или по продајној цени ако је нижа. У току године, евиденција залиха материјала, недовршене производње и готових производа води се у помоћним књигама кроз погонско књиговодство. Уколико се набавка материјала врши сукцесивно, више пута током године, по различитим ценама, излаз материјала се у погонском књиговодству евидентира по просечној пондерисаној цени. Излаз залиха материјала се вршу у складу са нормативима потрошње којима је утврђена стандардизована количина ресурса потребна за одређени готов производ (*утврдити посебним актом код корисника*) а књижи се на основу отпремнице, требовања и друге исправе на основу које се издаје материјал у производњу. Израђени готови производи се евидентирају задужењем субаналитичког конта 021231 – Готови производи уз одобрење субаналитичког конта 311241 – Залихе готових производа по цени коштања или по продајној цени ако је нижа. (*само за кориснике који имају производну делатност – средње стручне школе*)

Залихе робних резерви и робе за даљу продају евидентирају се по набавној цени, а обрачун излаза са залиха врши се по методи пондерисане просечне цене. Залихе робних резерви и робе за даљу продају исказују се у тренутку набавке као издаци за нефинансијску имовину, а у тренутку продаје као примања од продаје нефинансијске имовине.

Ситан инвентар чине помоћна средства чији је планирани век употребе до једне године.

Ауто-гуме, службена заштитна и радна одећа и обућа, као и периферни уређаји рачунарских система као што су: тастатура, миш, УСБ меморија, диктафони, слушалице, веб камере и друго, сматрају се ситним инвентаром.

Ситан инвентар се користи више пута. Потрошни материјал чине артикли и супстанце које се користе једнократно.

Ситан инвентар и потрошни материјал се отписују у целости приликом стављања у употребу.

Залихе ситног инвентара и потрошног материјала, које се набављају за обављање редовне делатности, исказују се као текући расход у тренутку набавке, уз истовремено евидентирање на одговарајућим субаналитичким контима залиха у класи 0 – Нефинансијска имовина и у класи 3 – Капитал.

У тренутку издавања у употребу из магацина ситног инвентара и потрошног материјала врши се исправка вредности у целини и спроводе одговарајућа књижења на контима залиха и ситног инвентара у класама 0 – Нефинансијска имовина и 3 – Капитал.

О ситном инвентару и потрошном материјалу који је стављен у употребу води се помоћна евиденција у магацину.

На предлог пописне комисије, а уз сагласност градског/општинског већа /надлежног органа корисника врши се расходовање ситног инвентара, као последица физичког уништења или искоришћености чиме је постао неупотребљив за даљу употребу.

Расходован ситан инвентар у употреби искњижава се спровођењем одговарајућих књижења у групи 022000 – Залихе ситног инвентара и потрошног материјала односно задужењем исправке вредности ситног инвентара уз одобрење конта ситног инвентара у употреби.

Вишак потрошног материјала утврђен годишњим пописом књиговодствено се евидентира на одговарајућим контима залиха у оквиру класе 0 – Нефинансијска имовина и 3 – Капитал у вредности која је процењена од стране пописне комисије.

Мањак потрошног материјала може се утврдити на терет запосленог или на терет корисника буџетских средстава, по предлогу пописне комисије. Уколико се за мањак потрошног материјала терети запослено лице, надлежни орган доноси одлуку о начину покрића штете а приход који корисник оствари по том основу евидентира се у оквиру класе 7 – Текући приходи (742317 – Приходи које остварују индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије – за индиректне кориснике РС).

4. Финансијска имовина – Класа 1

Члан 57.

Дугорочна финансијска имовина (домаћа и страна) састоји се од дугорочних хартија од вредности, акција и осталог капитала, страних финансијских деривата и кредита осталим нивоима власти, страним владама, домаћим јавним финансијским и нефинансијским институцијама, пословним банкама, физичким лицима и домаћинствима у земљи, невладиним организацијама, домаћим нефинансијским приватним предузећима, међународним организацијама, страним финансијским институцијама.

Улагање у хартије од вредности односно стицање дугорочне финансијске имовине евидентира се задужењем одговарајућег конта у оквиру група 111000 и 111200 (зависно од тога да ли се набавља дугорочна домаћа или страна финансијска имовина) и одобрењем одговарајућег конта текућег рачуна. Истовремено се врши задуживање субаналитичког конта 311612 – Утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за набавку финансијске имовине и одобрење субаналитичког конта 311411 – Дугорочна домаћа финансијска имовина или 311412 – Дугорочна финансијска имовина у страним владама, компанијама, организацијама и институцијама.

Улагање у хартије од вредности евидентира се у оквиру категорије 620000 – Набавка финансијске имовине.

Уколико се набављају различите хартије од вредности, води се посебна помоћна евиденција према врсти хартија од вредности.

У оквиру синтетичких конта 111900 – Домаће акције и остали капитал и 112700 – Стране акције и остали капитал евидентира се учешће у капиталу других правних лица.

Учешће у капиталу процењује се по набавној вредности.

Учешће у капиталу на основу уплате нових улагања евидентира се као повећање учешћа у капиталу у оквиру синтетичког конта 111900 – Домаће акције и остали капитал и повећање дугорочне финансијске имовине у оквиру синтетичког конта 311400 – Финансијска имовина, док се издатак књижи у оквиру синтетичког конта 621900 – Набавка домаћих акција и осталог капитала односно повећање издатака за набавку финансијске имовине.

Учешће у капиталу по основу уноса неновчаног капитала евидентира се у оквиру синтетичког конта 111900 – Домаће акције и остали капитал (здужењем) и као повећање дугорочне финансијске имовине у оквиру синтетичког конта 311400 – Финансијска имовина (одобрењем).

Извори капитала се повећавају или смањују за повећање, односно смањење вредности учешћа у капиталу.

Члан 58.

Готовина представља готовинска средства на располагању и депозите у банкарским институцијама који се могу повући на захтев.

Готовина обухвата готовинска средства обухваћена на синтетичким контима, и то: 121100 – Жиро и текући рачуни, 121200 – Издвојена новчана средства и акредитиви, 121300 – Благајна, 121400 – Девизни рачун, 121500 – Девизни акредитиви, 121600 – Девизна благајна, 121700 – Остала новчана средства и депозите по виђењу који се могу повући на захтев ентитета, а који су обухваћени на аналитичким контима: 123910 – Краткорочно орочена динарска средства и 123920 – Краткорочно орочена девизна средства.

Готовина у домаћој валути исказује се по номиналној вредности.

Готовина у иностраној валути исказује се у динарима, према одговарајућој противвредности стране валуте по средњем курсу Народне банке Србије на датум стицања. На последњи дан извештајног периода на који се односи финансијски извештај, готовина у иностраној валути исказује се у динарима, према одговарајућој противвредности стране валуте по средњем курсу Народне банке Србије на датум извештавања.

Нереализовани добици и губици, који произлазе из промена курсева страних валута, нису новчани токови.

Негативне и позитивне курсне разлике настале на готовини у иностраној валути исказују се у Извештају о новчаним токовима као ефекти курсних разлика на салдо готовине у девизама.

Готовински еквиваленти јесу краткорочни високоликвидни пласмани који се могу лако конвертовати у познате тачно одређене износе готовине уз минималан ризик промене вредности.

Готовински еквиваленти обухватају стање на субаналитичким контима у оквиру синтетичких конта: 121900 – Хартције од вредности и 123300 – Хартције од вредности намењене продаји и служе за измиривање краткорочних готовинских обавеза. Улагање представља готовински еквивалент уколико постоји могућност његовог брзог и једноставног претварања у познати износ готовине, ако има краткорочно доспеће (до три месеца или краће) од датума стицања и ако постоји занемарљив ризик од промене вредности. Улагања у капитал нису готовински еквиваленти, осим ако не задовољавају наведене услове. У напоменама уз финансијске извештаје, готовински еквиваленти се обелодањују по врстама еквивалената: чекови и остале хартције од вредности.

Готовина коју (корисник) контролише је готовина која се користи за остварење сопствених циљева, или када се могу на други начин остварити користи од готовине и када може да онемогући или контролише приступ других тој користи. Готовина коју је (корисник) остварио или која му је додељена, а коју може да користи за финансирање својих пословних циљева, стицање капиталне имовине или за отплату дуга, јесте готовина коју контролише ентитет. Готовину коју контролише (корисник) презентује у Извештају о новчаним токовима.

Износи које је (корисник) депоновао на рачуну банке који је под његовом контролом су под контролом (корисник).

Корисник који је укључен у Систем за припрему, извршење, рачуноводство и извештавање – СПИРИ и нема сопствене рачуне, већ обавља трансакције преко евиденционог рачуна, не контролише директно готовину која му је додељена или му је на други начин дато одобрење да је утроши. *(само за кориснике СПИРИ система)*

Члан 59.

Готовински токови представљају приливе и одливе готовине и готовинских еквивалената.

Готовински токови искључују кретања између ставки које чине готовину, јер су ове компоненте део управљања готовином ентитета, а не повећања или умањења готовине коју ентитет контролише.

Управљање готовином укључује улагања вишка расположиве готовине у готовинске еквиваленте.

Готовински токови у Извештају о новчаним токовима обухватају новчане токове из пословне активности, новчане токове из активности инвестирања и новчане токове из финансијске активности.

Финансијске активности су активности које доводе до измена величине и састава сопственог капитала и позајмица ентитета.

Инвестиционе активности представљају стицање и отуђење дугорочне имовине и других улагања која не представљају готовинске еквиваленте.

Пословне активности су активности ентитета које не спадају у активности инвестирања или финансијске активности.

Готовински приливи из пословних активности обухватају приливе од пореза, приливе од акциза, приливе од социјалних доприноса, приливе од донација, помоћи и трансфера, приливе од имовине, приливе од продаје добара и услуга, приливе од новчаних казни и одузете имовинске користи, приливе од добровољних трансфера од физичких и правних лица, приливе од мешовитих и неодређених прихода, приливе за меморандумске ставке за рефундацију расхода и приливе од трансфера између ентитета.

Износ појединих врста новчаних прилива из пословних активности у Извештају о новчаним токовима преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 7 – Приходи. Уколико су одређени приходи наплаћени, али нису исказани на субаналитичким контима класе 7 – Приходи, потребно их је додати у Извештају о новчаним токовима. Уколико су одређени приходи исказани на субаналитичким контима класе 7 – Приходи, а нису наплаћени, не исказују се као готовински приливи у Извештају о новчаним токовима.

Неискоришћена средства донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније у девизама која су прилив извештајног периода и чине салдо девизних рачуна примаоца донације на дан 31. децембра, књижена на одговарајућим субаналитичким контима у оквиру синтетичког конта 121400 – Девизни рачун, додају се на одговарајуће износе прилива исказане на одговарајућим синтетичким контима категорије 730000 – Донације, помоћи и трансфери.

Готовински одливи из пословних активности обухватају одливе по основу расхода за запослене, одливе по основу коришћења услуга и роба, одливе за отплату камате и пратеће трошкове задуживања, одливе за субвенције, донације, дотације и трансфере, одливе за социјално осигурање и социјалну заштиту и одливе за остале расходе.

Износ појединих врста готовинских одлива из пословних активности у Извештају о новчаним токовима преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 4 – Расходи. Уколико су одређени расходи плаћени, али нису исказани на субаналитичким контима класе 4 – Расходи, потребно их је додати у Извештају о новчаним токовима. Расходи евидентирани на одговарајућим субаналитичким контима класе 4 – Расходи који нису плаћени, не исказују се као готовински одливи у Извештају о новчаним токовима.

Готовински приливи из инвестиционих активности обухватају приливе настале продајом нефинансијске и финансијске имовине. Износ појединих врста готовинских прилива од продаје нефинансијске имовине преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 8 – Примања од продаје нефинансијске имовине, док се износ појединих врста готовинских прилива од продаје финансијске имовине преузима са истоимених субаналитичких конта класе 9 – Примања од задуживања и продаје финансијске имовине, категорије 920000 – Примања од продаје финансијске имовине. Примања евидентирана на одговарајућим субаналитичким контима класе 8 – Примања од продаје нефинансијске имовине и одговарајућим субаналитичким контима категорије 920000 – Примања од продаје финансијске имовине која нису довела до новчаних токова, не исказују се у Извештају о новчаним токовима као готовински приливи. Наплаћена примања од продаје нефинансијске и финансијске имовине, која нису исказана на одговарајућим субаналитичким контима класе 8 – Примања од продаје нефинансијске имовине и одговарајућим субаналитичким контима

категорије 920000 – Примања од продаје финансијске имовине, исказују се као приливи готовине из инвестиционе активности.

Готовински одливи из инвестиционе активности обухватају одливе настале куповином нефинансијске и финансијске имовине. Износ појединих врста готовинских одлива за куповину нефинансијске имовине преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 5 – Издаци за нефинансијску имовину, док се износ појединих врста готовинских одлива за набавку финансијске имовине преузима са истоимених субаналитичких конта класе 6 – Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине, категорије 620000 – Набавка финансијске имовине. Издаци евидентирани на субаналитичким контима класе 5 – Издаци за нефинансијску имовину и одговарајућим субаналитичким контима категорије 620000 – Набавка финансијске имовине, који нису довели до новчаних токова, не исказују се у Извештају о новчаним токовима као готовински одливи. Плаћени издаци за набавку нефинансијске и финансијске имовине, који нису исказани на субаналитичким контима класе 5 – Издаци за нефинансијску имовину и одговарајућим субаналитичким контима категорије 620000 – Набавка финансијске имовине, исказују се као одливи готовине из инвестиционе активности.

Готовински приливи из финансијских активности обухватају приливе настале задуживањем. Износ појединих врста готовинских прилива од задуживања преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 9 – Примања од задуживања и продаје финансијске имовине, категорије 910000 – Примања од задуживања. Приливи готовине настали задуживањем, који нису евидентирани на одговарајућим субаналитичким контима категорије 910000 – Примања од задуживања, исказују се као приливи од финансијске активности. Примања од задуживања евидентирана на одговарајућим субаналитичким контима категорије 910000 – Примања од задуживања, која нису праћена приливом готовине, не исказују се у Извештају о новчаним токовима.

Готовински одливи из финансијске активности обухватају одливе за отплату главнице. Износ појединих врста готовинских одлива за отплату главнице преузима се са истоимених субаналитичких конта класе 6 – Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине, категорије 610000 – Отплата главнице. Одливи готовине настали отплатом главнице дуга, који нису евидентирани на одговарајућим субаналитичким контима категорије 610000 – Отплата главнице, исказују се као одливи од финансијске активности. Издаци за отплату главнице евидентирани на одговарајућим субаналитичким контима категорије 610000 – Отплата главнице, који нису праћени одливима готовине, не исказују се у Извештају о новчаним токовима.

Члан 60.

Краткорочна потраживања се процењују по номиналној вредности.

Краткорочна потраживања обухватају потраживања по основу продаје од купаца у земљи и иностранству и друга потраживања: за камате, потраживања од запослених, потраживања од других органа и организација, по основу преплаћених пореза и доприноса и остала потраживања.

Краткорочна потраживања се у моменту настанка промене евидентирају задужењем одговарајућег субаналитичког конта потраживања, уз истовремено одобрење конта пасивних временских разграничења. У моменту наплате се затвара конто пасивних временских разграничења и одобрава се одговарајући конто потраживања.

Краткорочна потраживања код којих из било ког разлога постоји несигурност у наплати, у целини или делимично, евидентирају се као спорна потраживања. Спорна потраживања приликом редовног годишњег пописа евидентирају се на посебним пописним листама.

Потраживања се отписују путем директног и путем индиректног отписа. Метода индиректног отписа (преко исправке вредности) користи се ако се процени да се потраживање у целини или делимично вероватно неће наплатити, али се и даље не одустаје од наплате потраживања. Метода директног отписа користи се ако се из документације јасно може видети да се потраживање не може наплатити. И код једног и код другог метода отписа израђује се детаљно наративно образложење.

Индиректни отпис потраживања подразумева отпис преко исправке вредности задужењем пасивних временских разграничења и одобрењем одговарајућег субаналитичког конта исправке вредности потраживања. Директни отпис потраживања подразумева задужење пасивних временских разграничења и одобрење одговарајућег субаналитичког конта потраживања.

Отпис потраживања се врши на предлог пописне комисије, по одлуци надлежног органа (градско/општинско веће/директор установе).

Отпис потраживања врши се уз обавезну писану сагласност оснивача, у изузетним случајевима, након што су предузете све законом дефинисане мере наплате потраживања. (*индиректни корисници*)

Члан 61.

Краткорочни пласмани се процењују по номиналној вредности умањеној индиректно за износ вероватне ненаплативости, а директно за насталу и документовану ненаплативост.

Краткорочни пласмани обухватају краткорочне кредите, дате авансе, депозите и кауције, хартије од вредности намењене продаји и остале краткорочне пласмане.

Краткорочни кредити обухватају кредите одобрене правним и физичким лицима у земљи и иностранству са роком повраћаја до годину дана.

Интерне позајмице средстава са КРТ-а Републике за финансирање текуће ликвидности спроводе се у складу са правилником којим се уређује коришћење средстава са подрачуна КРТ-а Републике Србије. У складу са истим правилником врши се и пласирање средстава по каматној стопи која није нижа од есконтне стопе Народне банке Србије уз минималан ризик по пласирана средства. Јединица локалне самоуправе извештава Управу за трезор о пласираним средствима на прописаном обрасцу и у прописаним роковима.

Дати аванси обухватају авансе дате за набавку материјала, робе и за обављање услуга и краткорочне депозите.

Хартије од вредности намењене продаји обухватају акције, обвезнице, благајничке, комерцијалне и државне записе, сертификате о депозиту, финансијске деривате.

Члан 62.

Активна временска разграничења обухватају разграничене расходе до једне године, обрачунате неплаћене расходе и издатке и остала активна временска разграничења.

Разграничени расходи до једне године обухватају расходе који се плаћају у текућој буџетској години а односе се на наредну годину (премије осигурања, закупнине, претплате за стручне часописе и публикације и други расходи).

Обрачунати неплаћени расходи и издаци обухватају обавезе буџетских корисника по доспелим фактурама до тренутка њиховог плаћања.

Остала активна временска разграничења обухватају обрачунате приходе од камата које се односе на обрачунски период а доспевају на наплату у наредном периоду и остала активна временска разграничења.

5. Обавезе – Класа 2

Члан 63.

Обавезе се процењују у висини номиналних износа који проистичу из пословних и финансијских трансакција. Смањење обавеза по основу закона, ванпарничног поравнања и сл. врши се директним отписивањем.

Обавезе обухватају: домаће и стране дугорочне и краткорочне обавезе, обавезе по основу расхода за запослене, обавезе по основу осталих расхода изузев расхода за запослене и обавезе из пословања.

Краткорочне обавезе обухватају све обавезе буџетских корисника које имају рок доспећа до годину дана.

Дугорочне обавезе су обавезе са роком доспећа дужим од годину дана.

Јединица локалне самоуправе може се задужити за финансирање текуће ликвидности узимањем кредита и емитовањем хартија од вредности ради финансирања неусклађених кретања у приходима и расходима буџета у току буџетске године. Укупан дуг по основу задуживања за текућу ликвидност мора се вратити до 31. децембра текуће буџетске године и не може се рефинансирати или пренети у наредну буџетску годину. У току буџетске године, задуживање за финансирање текуће ликвидности не сме прећи 5% укупно остварених прихода буџета локалне власти у претходној буџетској години.

Обавезе по основу расхода за запослене не могу се преузимати за расходе за запослене чија је исплата забрањена или ограничена законом којим се утврђује буџет Републике Србије за текућу годину.

Обавезе по основу осталих расхода обухватају обавезе по основу дотација невладиним организацијама, обавезе за остале порезе, обавезне таксе, казне и камате, обавезе по основу казни и

пенала по решењима судова, обавезе по основу накнаде штете за повреде и штете услед елементарних непогода и обавезе по основу накнаде штете или повреда нанетих од стране државних органа.

Обавезе из пословања обухватају примљене авансе, депозите и кауције, обавезе према добављачима у земљи и иностранству, обавезе за издате чекове и обвезнице, обавезе из односа буџета и буџетских корисника и остале обавезе.

Члан 64.

Пасивна временска разграничења обухватају: разграничене приходе и примања, разграничене плаћене расходе и издатке, обрачунате ненаплаћене текуће приходе и примања и остала пасивна временска разграничења.

Разграничени приходе и примања обухватају наплаћене приходе из донација и остале приходе и примања у текућем периоду који се односе на наредни период.

Разграничени плаћени расходи и издаци односе се на плаћене авансе за набавку материјала, нематеријалних улагања, основна средства и куповину услуга и аконтације за пословна путовања који у тренутку исплате нису књижени на терет текућих расхода као и на расходе који су у обрачунском периоду исплаћени, а нису правдани у смислу коначног трошка у моменту извршене исплате (аконтација за службено путовање, аванс за материјал).

Обрачунати ненаплаћени текући приходи и примања односе се на обрачунате ненаплаћене приходе и примања и стање фактурисаних а ненаплаћених текућих прихода и примања по основу продаје нефинансијске имовине.

Остала пасивна временска разграничења односе се на обавезе фондова за исплаћене обавезе по основу накнада запосленима (боловање преко 30 дана) и остала пасивна временска разграничења за која није предвиђен посебан конто у оквиру пасивних временских разграничења.

У оквиру пасивних временских разграничења евидентирају се средства примљена од донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније у девизама, која се евидентирају као приход у моменту конвертовања и уплате тих средстава у динарима на прописани уплатни рачун јавног прихода, односно у моменту евидентирања динарске противвредности плаћања извршеног у девизама из средстава донација, хуманитарне помоћи и финансијске помоћи Европске уније преко подрачуна извршења буџета.

Члан 65.

Потраживања, пласмани и обавезе у иностраној валути прерачунавају се у динарској противвредности према средњем курсу страних валута на дан исплате или на дан наплате. На дан састављања годишњег финансијског извештаја (31. децембар), или на датум извештавања када се финансијски извештај подноси за период дужи или краћи од годину дана, пласмани, потраживања и обавезе у иностраној валути приказују се по средњем курсу Народне банке Србије на дан 31. децембар односно на други датум извештавања. Разлика која настане због промене курса размене између валута од дана исплате или наплате до датума извештавања евидентира се у оквиру група 122000 – Краткорочна потраживања, 123000 – Краткорочни пласмани, 131000 – Активна временска разграничења, 291000 – Пасивна временска разграничења и класе 2 – Обавезе.

6. Капитал, утврђивање резултата пословања и ванбилансна евиденција – Класа 3

Члан 66.

У оквиру класе 3 евидентира се капитал, утврђивање резултата пословања, добити које су резултат промене вредности, друге промене у обиму и ванбилансна евиденција.

Капитал обухвата нефинансијску имовину у сталним средствима и залихама, исправку вредности сопствених извора нефинансијске имовине, у сталним средствима за набавке из кредита, финансијску имовину, изворе новчаних средстава, утрошена средства текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине у току једне године, пренета неутрошена средства из ранијих година и остале сопствене изворе.

Капитал у нефинансијској имовини (и у сталним средствима и у залихама) књиговодствено се евидентира задужењем одговарајућег субаналитичког конта у оквиру категорија 010000 – Нефинансијска имовина у сталним средствима и 020000 – Нефинансијска имовина у залихама уз одобрење одговарајућих субаналитичких конта у оквиру синтетичких конта 311100 – Нефинансијска

имовина у сталним средствима и 311200 – Нефинансијска имовина у залихама. Свако повећање средстава које је настало као последица набавке, инвестирања, градње или поклона (без надокнаде) евидентира се на наведени начин.

Нефинансијска имовина у сталним средствима, пре стављања у функцију, евидентира се на одговарајућим контима средстава у припреми.

Пројектна документација, стручна оцена и коментари, односно надзор за одређену инвестицију (објекат), до момента стављања објекта у употребу, евидентирају се у оквиру аналитичког конта 016180 – Нематеријална имовина у припреми. Након завршетка објекта и његовог стављања у употребу, врши се искњижење нематеријалне имовине у припреми и увећава се вредност објекта у употреби. Обрачун амортизације се врши по стопи по којој се амортизује објекат.

Утврђивање резултата пословања

Члан 67.

Стављањем у однос укупног износа текућих прихода и примања остварених по основу продаје нефинансијске имовине са укупним износом текућих расхода и издатака за набавку нефинансијске имовине утврђује се вишак прихода и примања – буџетски суфицит односно мањак прихода и примања – буџетски дефицит у текућој години, који се коригује на следећи начин:

а) увећава за укључивање

– дела нераспоређеног вишка прихода и примања из ранијих година који је коришћен за покриће расхода и издатака текуће године;

– дела новчаних средстава амортизације који је коришћен за набавку нефинансијске имовине;

– дела пренетих неутрошених средстава из ранијих година коришћен за покриће расхода и издатака текуће године;

– износа расхода и издатака за нефинансијску имовину финансираних из кредита, и

– износа приватизационих примања и примања од отплате датих кредита коришћен за покриће расхода и издатака текуће године

б) умањује за укључивање издатака:

– утрошених средстава текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за отплату обавеза по кредитима, и

– утрошених средстава текућих прихода и примања од продаје нефинансијске имовине за набавку финансијске имовине.

Након кориговања вишка прихода и примања – буџетског суфицита односно мањка прихода и примања – буџетског дефицита у текућој години на наведени начин, утврђује се укупан вишак прихода и примања – буџетски суфицит за пренос у наредну годину.

Члан 68.

Ванбилансна актива обухвата основна средства у закупу, туђа основна средства на коришћењу, примљену туђу робу и материјал, хартије од вредности ван промета, примљене менице, авале, банкарске и друге гаранције и осталу ванбилансну активу.

Ванбилансна пасива обухвата обавезе за основна средства у закупу, туђа основна средства на коришћењу, примљену туђу робу и материјал, хартије од вредности ван промета, примљене менице, авале, банкарске и друге гаранције и осталу ванбилансну активу.

Билансна актива и ванбилансна пасива морају бити у равнотежи.

Састављање и достављање финансијских извештаја

Члан 69.

Библиотека саставља тромесечно периодичне финансијске извештаје у току године за периоде: јануар-март, јануар-јун, јануар-септембар и јануар-децембар, а на крају буџетске године са стањем на дан 31. децембра годишњи финансијски извештај – завршни рачун.

Члан 70.

Састављање тромесечно-периодичних финансијских извештаја и годишњег финансијског извештаја- завршног рачуна врши се применом готовинске основе сагласно члану 5. овог Правилника.

Члан 71.

Тромесечно периодични финансијски извештаји и годишњи финансијски извештај- завршни рачун, састављају се на основу евиденција о примљеним средствима и извршеним плаћањима која су усаглашена са Управом за трезор, као и на основу других аналитичких евиденција које се воде.

Члан 72.

Тромесечно периодични финансијски извештаји и годишњи финансијски извештај – завршни рачун састављају се на основу прописа и инструкција и на обрасцима које прописује, у складу са овлашћењем из Закона о буџетском систему, министар финансија.

Члан 73.

Тромесечно периодични финансијски извештаји достављају се надлежном директном кориснику буџетских средстава у року од десет дана од дана истека тромесечја, а годишњи финансијски извештај – завршни рачун по један примерак надлежној филијали Управе за трезор и надлежном директном кориснику буџетских средстава најкасније до 28. фебруара текуће године.

Интерна контрола и ревизија

Интерна контрола

Члан 74.

Директор Архива одговоран је за успостављање система финансијског управљања и контроле који представља свеобухватни систем интерних контрола.

Систем интерних контрола се спроводи политикама, процедурама и активностима у циљу остваривања:

- пословања у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима,
- реалности и интегритета финансијских и пословних извештаја,
- доброг финансијског управљања,
- заштите средстава и података (информација).

Члан 75.

Утврђивањем процедура дефинишу се:

- претходна контрола законитости коју спроводи лице које у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова у Историјског архива Београда врши тај посао или друге особе које одреди Директор Архива;
- процедуре за ауторизацију и одобравање,
- поделу дужности како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролу,
- систем дуплог потписа у коме ниједна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без претходног упознавања директора Архива и финансијског руководиоца службе рачуноводства, правне и опште послове који то верификују својим потписом,
- правила за приступ средствима и информацијама,
- процедура потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција,
- извештавање и преглед активности-процену ефикасности и ефикасности трансакција,
- надгледање процедура,
- правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност Архива;

Интерна ревизија

Члан 76.

Обављање послова интерне ревизије код Архива врши посебна служба у Градској управи, задужена за обављање интерне ревизије за кориснике у њеном саставу у складу са Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Сл. Гласник РС“ број 99/11 и 106/13) .

Закључивање и чување пословних књига, рачуноводствених исправа и финансијских извештаја

Члан 77.

На крају буџетске године после спроведених евиденција свих економских трансакција и обрачуна врши се закључивање пословних књига, односно у току буџетске године у случају статусних промена, престанка пословања и другим случајевима.

Пословне књиге које се користе више од једне године закључују се по престанку њиховог коришћења.

Пословне књиге закључују се најкасније до рока достављања годишњег финансијског извештаја – завршног рачуна.

Дневник и главну књигу потписују директор Архива и руководилац службе рачуноводства .

Члан 78.

Пословне књиге, рачуноводствене исправе и финансијски извештаји чувају се у оригиналу или другом облику архивирања у просторијама Архива у роковима утврђеним у члану 17. став 4. Уредбе.

- 50 година – финансијски извештај;
- 10 година – дневник, главне књиге, помоћне књиге и евиденције;
- 5 година – изворна документација и пратећа документација;
- Трајно – евиденција о зарадама ;

Време чувања из става 1. овог члана почиње последњег дана буџетске године на коју се рачуноводствена исправа односи.

Евиденција о ПДВ-у чува се у складу са чланом 47. Закона о ПДВ -у најмање 10 календарских година по истеку календарске године на коју се евиденција односи .

Члан 79.

Излучивање пословних књига и рачуноводствених исправа којима је прошао законски рок чувања, врши комисија коју именује директор.

Комисија саставља записник о излучивању безвредног регистратурског материјала који се трајно чува у архиви.

Члан 80.

Финансијски руководилац, коме су одговорни запослени који су именовани за вршење ових послова у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова у Архиву, одговоран је за чување пословних књига, рачуноводствених исправа и финансијских извештаја.

III. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 81.

Овај Правилник Рачуноводствене политике ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли органа Корисника.

Члан 82.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о организацији буџетског рачуноводства и о рачуноводственим политикама које су усвојене на III Седници Управног одбора Историјског архива Београда број 01-245/5 од 27.02.2014.године.

ПРЕДСЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА
ИСТОРИЈСКОГ АРХИВА БЕОГРАДА

Проф. др Александар Животић